

המשרד לשוויון חברתי לשכת השרה

03 דצמבר 2020
ט"ו כסלו התשפ"א

לכבוד:

חברי המועצה לענייני אזרחים ותיקים

המשרד לשוויון חברתי

משרד ראש הממשלה

הנדון: סיכום דיון המועצה המייעצת לענייני אזרחים ותיקים מיום 1.12.20, ט"ו כסלו התשפ"א

נושא: מדדים להזדקנות מיטבית

רקע:

ביום 1.12.20 נערך באמצעות הוועדות חזותית דיון של המועצה המייעצת לענייני אזרחים ותיקים בראשות השרה לשוויון חברתי. מטרת הדיון הייתה להציג את עבודת המטה שנעשתה בנוגע לקביעת מדדים להזדקנות מיטבית, להערות חברי המועצה לצורך עיגון המדדים שיסוכמו במסגרת החלטת ממשלה.

ניהל את הדיון יו"ר המועצה, פרופ' יצחק בריק, לאחר הצגת חברי המועצה החדשים ודברי הפתיחה מאת השרה, התייחס סמנכ"ל ממשל חברה, במשרד רה"מ, מר אורן כהן באופן רוחבי לעבודה הממשלתית שנעשתה בנושא.

הצגת מדד ההזדקנות המיטבית (מצ"ב מצגת):

הוצג ע"י: מנכ"ל אשל ג'וינט, מר יוסי היימן ומנהל דאטה ומחקר בג'וינט אשל, מר גלעד הדס הנדלסמן:

ראשי פרקים:

הזדקנות מיטבית – הגדרת האימפקט להזדקנות מיטבית בישראל?

מדדים להזדקנות מיטבית ומדדים מנבאים להשגתם – כיצד מודדים את ההזדקנות המיטבית בישראל?

מהלכים - כיצד בפועל לשפר את המדדים במהלך השנים בראיה לאומית מסונכרנת?

התייחסויות חברי המועצה למצגת:

ד"ר צבי לניר: החשיבות במדדים היא לא מדידת הגיל הכרונולוגי אלא מדידת הגיל התפקודי – מדד שקשה מאוד לבחון כראוי. מתקשים למצוא דרך לבחון את הגיל התפקודי.

פרופ' יצחק בריק: מסכים לגמרי עם הגישה וזהו בהחלט כיוון החשיבה שלנו.

ד"ר יורם מערבי: תהליך ההזדקנות הוא חיובי, כולנו נגיע לגילאים האלה. הערה לגבי המדדים – ישנם מדדים קשים למדידה. זיקנה מיטבית של אלמנטים סובייקטיביים. הדבר צריך להתבטא במדדים האלה גם כן וצריך לחשוב איך.

המשרד לשוויון חברתי לשכת השרה

פרופ' ליאת איילון: הדגשת חשיבות ההסתכלות על רמת המאקרו ויישום מדדים ספציפיים של הזדקנות מיטבית. בנוסף, לא להתמקד רק במדדי פרט אלא לאמץ גם מדדי מערכת כגון ACTIVE AGING INDEX

עו"ד יפעת סולל: הנושא של מדידת השתתפות בשוק העבודה הוא בעייתי בעקבות הצורך להשתכל על השתכרות המאפשרת ניהול חיים בכבוד. צמצום האפשרויות הנפרסות בפני הפרט הוותיק מהווה קושי.

בנושא הסיעוד: לשים לב לפרטים קטנים של הגדרות – בישראל יש נטיה להחשיב כל עזרה בבית כסיעוד.

פרופ' ישראל דורון: יש ליישם כמדד את הנושאים הבאים:

- סביבה פיזית של האזרחים הוותיקים

- סוף החיים והמוות

פרופ' שרון שוביץ עזרא: אורח חיים פעיל ורשת חברתית כשני דברים שונים.

מבודדות חברתית (ברשת) מול בדידות חברתית.

יש לשים לב לרמה ולאיינטנסיביות של הבדידות (לדוגמא, הבדידות גברה בתקופת הקורונה, הן ברמה והן באיינטנסיביות שלה אצל הפרט).

מר סמי קינדר: איך מנגישים את האוריינות הדיגיטלית גם לזקן שבפריפריה ובשולי החברה הישראלית. המערכת הדיגיטלית מורכבת לחברי הגיל השלישי – יש צורך להנגיש ולהקל את השימוש בשירותים אלה.

גב' עינת עמוס: איך מתקצבים את העבודה הפרטנית בשטח ואת ההגעה הפיזית ברמת המיקרו – הגעה פרטנית וסיזיפית אל האזרח הקטן.

פרופ' עמירם רביב: דגש על אקלים חברתי באזורים שונים.

מדד חשוב ומשמעותי – מדד הרלוונטיות.

פרופ' רביע חלאילה: חסר מדד האושר – ישנו שימוש נרחב בעולם במדד זה, ישראל נמצאת במקום 10-13 במדד זה בעולם, ובגיל השלישי ישנה עלייה במדד זה בארץ.

בנוסף, בשביל להתייחס לחוסן כלכלי יש צורך לקשור אותו בחוסן חברתי; ערוץ תקשורת ברשת החברתית.

שוויון הזדמנויות - צמצום פערים בחברה הישראלית בהסתכלות על אוכלוסיית הגיל השלישי.

האם התוכנית מותאמת תרבותית? ישנם הבדלים בין האוכלוסייה היהודית לערבית במדינה.

תפיסת הבריאות- מדד סובייקטיבי חשוב. בריאות פיזית ואיכות חיים.

גב' דליה גאון: אם אין שייכות לקבוצה או פעילות - מורגש החוסר החברתי.

"חייבים מהר לעשות מעשה כי השנים רצות"

גב' חדווה בר: רואה חשיבות גדולה במדידת המדדים לאורך זמן. 100 מדדים הם רבים מידי. עדיף לבחור מספר מדדים, להתמקד בהם ולמקד את העשייה במדדים אלה כדי לא להתפזר.

רואה את החשיבות בהנגשת השימוש באוריינות ומודעות דיגיטלית ומעודדת את העשייה בתחום זה.

אפשר לרתום גם את הסקטור הפרטי לעניין הזה.

המשרד לשינוי חברתי לשכת השרה

מר אורן כהן: לב העניין הוא שינוי יסודי באינטראקציה בין המטפלת הסייעודית לקשיש.

מבחינת מקבלי ההחלטות המטרה היא להעביר את השורה העליונה, 6-7 מדדים, אנחנו מודעים לזה שהמציאות תמיד מורכבת יותר וזה לא מביא לידי ביטוי את כל תתי האוכלוסיות והצרכים.

מר יוסי היימן: המטרה שתבצע מדידה מתמשכת על התוצרים הללו, ע"י גופי המחקר והמדידה בישראל.

מר גלעד הדס הנדלסמן: ישנו מתח מובנה בתהליך בין האידיאלי (מדויק מחקרית) ובין הריאלי (מה שיש לנו בפועל). והמתח הזה הוא הכוח המניע לעדכן ולשפר את מפת המדדים.

המדדים מבוססים על מקורות נתונים עם מדגם מייצג המאפשרים פילוחים לפי אוכלוסייה ספציפית ומשתנים נוספים.

ברמת מהלך יעשו פילוחים ברזולוציה גבוהה יותר לפרופילים בסיכון וכן גם התייחסות למדדי מערכת, זאת על מנת לסייע בתכנון מדיניות ביחד עם השותפים הרלוונטיים למהלך.

גב' לירון הנץ: מטרתנו לייצר המשכיות מהמפגש האחרון והמשרד כבר הכניס חלק מהנתונים לתוכנית העבודה. אני קוראת לכל מי שרוצה לקחת חלק עמוק יותר בתהליכים, אנחנו כאן.

השרה מירב כהן:

צריך למצוא את האיזון בין ההוליסטי, השלם לבין הפרקטיות בבחירת מדדים מסויימים מתוכו.

הנקודה שהועלתה על השינוי בין הגיל הכרונוולוגי לבין הגיל התפקודי היא נכונה וקשה לפתרון.

מסכימה שיש להתייחס למדד האושר במדד זה יש השפעה של חוסן אישי ולכן המדדים המוצגים לא בהכרח עונים על שאלת האושר.

בהמשך ניתן לחברי המועצה הצגה ממבט על של תוכנית העבודה של המשרד על מנת לוודא שקידום המדדים הוא נכון ורלוונטי ונבחן יחד האם יש תחומים שלא נגענו בהם וחשוב לתת עליהם את הדעת.

לסיכום:

ככל שתמצאו להעביר התייחסות על המצגת בכתב, יש לעשות זאת עד יום ראשון בשעה 12:00 לתהלה: [REDACTED].

בכוונתנו להפיץ בתחילת השבוע נוסח הצעת מחליטים במטרה להעלות לממשלה עד יום רביעי ה-9.12.20